

9. SINIF TARİH DERSİ

1. DÖNEM 1. ORTAK YAZILI SINAV PROVASI · ÖĞRENCİ KÂĞIDI

Senaryo 3 · Kitapçık A · Sezgi Empati Educational Assessments · www.sanalsinav.com

ADI SOYADI

SINIFI / NO

PUAN

Açıklama: Bu sınav 7 sorudan oluşmaktadır. Süre 40 dakikadır. Her sorunun puanı yanında yazılıdır. Cevaplarınızı ilgili alana, işlemlerinizi ve gerekçelerinizi göstererek yazınız.

- TAR.9.1.1 Tarih öğrenmenin bireye ve topluma faydalarını yorumlayabilme
- TAR.9.1.2 Tarihin doğasını farklı kaynaklar üzerinden inceleyebilme
- TAR.9.1.3 Tarihsel bilginin üretim sürecini çözümleyebilme

1.

10 puan

Bir lisenin tarih kulübünde “Mahallemizin Geçmişi” projesini tamamlayan öğrencilerin düşünceleri:

- Elif:** Yüz yıl önce kuraklık yaşayan çiftçilerin mektuplarını okuyunca neden göç etmek zorunda kaldıklarını onların yerine koyarak anlayabildim.
- Kerem:** Mahallemizdeki eski çeşmenin hikâyesini öğrenince onun yıkılmaması için arkadaşlarımla belediyeye dilekçe verdik.
- Hilal:** Aynı olayı farklı anlatan iki eski gazeteyi karşılaştırdım okuduğum her bilgiye hemen inanmamam gerektiğini fark ettim.

a) Her öğrencinin düşüncesinde öne çıkan, tarih öğrenmenin bir faydasını yazınız.

(6 p)

b) Kerem’in düşüncesindeki faydanın yalnızca bireye değil topluma da katkı sağladığını açıklayınız.

(4 p)

2.

15 puan

Sınıf tartışmasında Ömer şöyle diyor: “Tarih geçmişte kaldı. Bugünün sorunları ve teknolojisi bambaşka; tarih öğrenmek bize bir şey kazandırmaz.”

Öğretmen tartışmaya şu örneği getiriyor: “Bazı ülkeler, salgın hastalık dönemlerinde yaklaşık yüz yıl önceki salgınlara ait kayıtları incelemiş; o dönemde işe yarayan karantina, hijyen ve kalabalık toplantıları sınırlama gibi uygulamalardan yararlanmıştı.”

a) Öğretmenin örneğinden yararlanarak Ömer’in görüşünü değerlendiriniz.

(8 p)

b) Görüşünüzü, örnekte yer almayan ve tarih öğrenmenin sağladığı başka bir faydayla destekleyiniz.

(7 p)

3.

15 puan

Aşağıdaki iki metin, bir tarih öğretmenin hazırladığı kurgusal kaynaklardır ve aynı olayı anlatır.

Kaynak A (Kaleyi kuşatan beyliğin tarihçisi, olaydan 20 yıl sonra yazdı): “Ordumuzun gücünü gören kale halkı korkuya kapıldı. Kale, kırkıncı gün kayıtsız şartsız teslim oldu.”

Kaynak B (Kalede yaşayan bir tüccarın kuşatma sırasında yazdığı mektup): “Sarnıçlarımızda su kalmadı. Kırkıncı gün, halkın canına dokunulmaması şartıyla kaleyi bırakmaya karar verdik.”

a) İki kaynakta ortak olan olguları belirleyiniz.

(4 p)

b) İki anlatımın farklı olmasının nedenini yazarların konumlarıyla ilişkilendirerek açıklayınız.

(6 p)

c) Bu olayı araştıran bir tarihçinin daha nesnel bir sonuca ulaşmak için yapabileceği bir çalışmayı öneriniz.

(5 p)

4.

20 puan

Aşağıdaki kaynaklar, bir tarih öğretmenin hazırladığı kurgusal belgelerdir. Hepsi Değirmenönü kasabasında 1912 yılında çıkan bir yangınla ilgilidir.

K1 – Yangından bir gün sonra yayımlanan yerel gazete haberi: “Yangın, ihmalkâr fırıncı Rıza Efendi’nin yüzünden çıktı; 40 ev kül oldu.” (Gazete sahibinin, fırıncıyla uzun süredir arazi davası olduğu bilinmektedir.)

K2 – Kasaba yönetiminin yangından bir hafta sonra yardım dağıtmak için hazırladığı liste: “Yanan hane sayısı 38’dir; yangının sebebi tespit edilememiştir.”

K3 – Yangını çocukken görmüş bir kişinin 1975’te torununa anlattıkları: “Rüzgâr çok sert esiyordu, alevler bir anda yayıldı; yüzlerce ev yandı.”

a) Yanan ev sayısı konusunda hangi kaynağın daha güvenilir olduğunu iki gerekçeyle belirtiniz.

(9 p)

b) K1’deki, yangının nedenine ilişkin yargıya neden temkinle yaklaşılması gerektiğini açıklayınız.

(6 p)

c) Güvenilirliği tartışmalı olsa da K3’ün araştırmacıya sağlayabileceği bir katkıyı açıklayınız.

(5 p)

5.

10 puan

Zeynep okulunun tarihini araştırırken aşağıdaki işlemleri yapıyor. İşlemler karışık sırayla verilmiştir.

K. Okul arşivindeki kayıt defterlerini ve eski fotoğrafları toplayıp mezunlarla görüşmeler yaptı.

L. “Okulumuz ne zaman ve neden kuruldu?” sorusunu belirledi.

M. Topladığı belgelerin gerçekten o döneme ait olup olmadığını ve içerdikleri bilgilerin doğruluğunu kontrol etti.

N. Ulaştığı sonuçları düzenleyip okulun kuruluş öyküsünü yazdı.

P. Doğruluğunu kontrol ettiği bilgileri birbiriyle ilişkilendirerek okulun neden kurulduğuna dair bir açıklama oluşturdu.

a) İşlemleri tarihsel bilginin üretim sürecine uygun sırayla yazınız.

(4 p)

b) M işleminin bu süreçteki adını yazınız ve neden gerekli olduğunu açıklayınız.

(6 p)

6.

15 puan

Bir müzeye, kurgusal bir askere ait olduğu ve 1850 yılında yazıldığı söylenen aşağıdaki mektup getiriliyor. Uzmanların bulguları şunlardır:

(1) Kâğıt ve mürekkep, 19. yüzyılda kullanılan türdendir.

(2) El yazısı ve imza, aynı askerin arşivdeki başka belgeleriyle uyushmaktadır.

(3) Mektubun içeriği bölgenin geçmişine ait kayıtlarla karşılaştırılmıştır: Kayalıbağ'a demiryolu 1890 yılında gelmiştir.

Kayalıbağ, 3 Nisan 1850

Sevgili anneciğim,
Birliğimiz bu hafta izne çıktı. Köye trenle döndük; yarın sabah tarlaya, babama yardıma geleceğim. Kardeşlerime selam söyle.

Oğlun Hasan

a) Bulguları dış eleştiri ve iç eleştiri olarak sınıflandırınız.

(6 p)

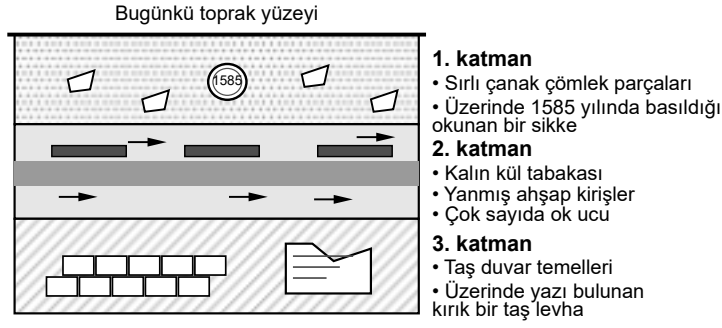
b) Mektubun metnini ve bulguları birlikte değerlendirerek mektup hakkında nasıl bir sonuca varılabileceğini gerekçesiyle açıklayınız.

(9 p)

7.

15 puan

Aşağıdaki şekil, kurgusal bir höyükte yapılan kazının kesitini ve her katmanda bulunan buluntuları göstermektedir. Katmanlar, toprağın zaman içinde üst üste birikmesiyle oluşmuştur.

a) Katmanları en eskiden en yeniye doğru sıralayınız ve sıralamanızın dayanağını açıklayınız. (5 p)

b) 2. katmandaki buluntulara dayanarak bir hipotez (açıklama önerisi) yazınız ve bu hipotezi sınamak için başvurulabilecek bir kaynak öneriniz. (6 p)

c) Sikkenin, 1. katmanın tarihlendirilmesine nasıl katkı sağlayacağını açıklayınız. (4 p)